

Haarlem

Retouradres Postbus 511, 2003PB Haarlem

Leden van de commissie Bestuur

Datum 20 december 2016
Ons kenmerk 2016/584002
Contactpersoon N.B. Kluwen
Doorkiesnummer 023-5113049
E-mail nbkluwen@haarlem.nl
Onderwerp Proces Jaarrekening 2016

Geachte leden van de commissie Bestuur,

Inleiding

Bij de behandeling van de 'Decemberrapportage 2016' in de commissie Bestuur is ook het aanstaande proces van de jaarrekening 2016 aan de orde gekomen. Aanleiding hiervoor was de afwikkeling van het jaarrekeningtraject 2015 als gevolg van de bekende knelpunten binnen het sociaal domein. Door deze knelpunten heeft het jaarrekeningtraject vertraging ondervonden en is veel aanvullende inzet nodig geweest van zowel interne organisatie als accountant. Een deel van de knelpunten is uiteindelijk van invloed geweest op het oordeel van de accountant over de jaarrekening 2015 waardoor wij geen goedkeurende verklaring hebben ontvangen, maar een verklaring met beperking.

De geconstateerde knelpunten over 2015 bestaan grotendeels nog steeds voor het jaar 2016. Daarom bestaat er een reëel risico ten aanzien van de haalbaarheid van de planning voor het jaarrekeningtraject 2016 als ook weer een mogelijk afwijkend oordeel bij de jaarrekening 2016. In deze brief schetsen wij kort de planning voor de jaarrekening 2016 en gaan wij specifiek in op een aantal mogelijke knelpunten met betrekking tot het sociaal domein.

Haarlem

2016/584002

2

Algemene planning

Het college heeft de wens om het jaarrekeningproces zover mogelijk weer in een normale cadans terug te brengen. De verantwoording van de posten gerelateerd aan het sociaal domein zorgde er in 2015 voor dat de doorlooptijd van het jaarrekeningtraject langer was dan gebruikelijk. Ook voor het jaarverslag 2016 zal het Sociaal Domein, zoals hierboven vermeld, zijn impact hebben op het proces.

Het streven van het college is om op 4 april 2017 het jaarverslag vast te stellen. Zowel de interne controle door het Audit Team van Haarlem als de accountantscontrole zullen op dat moment nog in uitvoering zijn. Gepoogd wordt om per die datum zo betrouwbaar mogelijke schattingen op te nemen van de jaarrekeningposten sociaal domein in de vast te stellen jaarrekening. Het risico bestaat echter dat er vanuit de interne controle door het Audit Team en/of de accountantscontrole afwijkingen zullen ontstaan. Het uitgangspunt voor nu is dat de afwijkingen niet van materiële invloed zullen zijn en dus geen impact zullen hebben op de getrouwheid of rechtmatigheid van de jaarrekening.

Op 22 juni zal het jaarverslag in de raad worden behandeld. Indien er tussentijds aanleiding is om de planning bij te stellen, bijvoorbeeld als gevolg van later bekend geworden materiële afwijkingen, dan wordt u als raad hier vanzelfsprekend tijdig over geïnformeerd.

Proces Sociaal Domein

Onderdeel van de 'Decemberrapportage 2016' is de (financiële) stand van zaken van het Sociaal Domein voor 2016 mede als gevolg van de afwikkeling 2015. Veel werk is verzet om de afwikkeling inzichtelijk te maken. Daarnaast zijn er ten opzichte van 2015 diverse stappen voorwaarts gezet in het administratieve proces.

Ook zijn we als gemeente de afgelopen periode, in het kader van het lerend vermogen, op vele momenten in gesprek geweest met de zorgaanbieders. Dit om voor beide partijen, leerpunten te identificeren ten aanzien van verantwoording en controle. De inrichting van het berichtenverkeer, de eindverantwoording, het protocol inclusief addendum en controleverklaring zijn hierbij aan de orde geweest. Ook is gesproken over de toekomstige wijze van verantwoorden en controleren waarbij het doel is om zoveel mogelijk gebruik te maken van reeds beschikbare (controle)informatie bij zowel gemeente als zorgaanbieders, mede ter beperking van de

Haarlem

2016/584002

3

administratieve lastendruk. Dit heeft geleid tot meer begrip en kennis over elkaars positie en duidelijk is dat aanbieders graag met ons meedenken over dergelijke onderwerpen.

In de periodieke gesprekken met aanbieders is een tijdige verantwoording op basis van onze protocollen een vast onderwerp van gesprek. Op deze wijze proberen wij tijdige aanlevering te borgen om planningsproblemen in ons traject te voorkomen. Op 3 november jongstleden heeft een bijeenkomst plaatsgevonden met zowel aanbieders voor Wmo als jeugdhulp over het proces rond de jaarafsluiting 2016.

In 2016 is I-Wmo bijna volledig geïmplementeerd. Dit betekent dat de afhandeling van de facturen van Wmo-aanbieders volledig digitaal plaatsvindt. Dit komt zowel de snelheid van het betalen ten goede als de betrouwbaarheid van de op te nemen jaarrekeningposten 2016. Alle Wmo-facturen zijn voorafgaand aan betaling gecontroleerd. De eindverantwoording dient hierop aan te sluiten en is aanvullend benodigd om zekerheid over onder andere prestatielevering te verkrijgen. Ook de aanbieders voor jeugdhulp sluiten fasegewijs aan op het berichtenverkeer.

Desondanks voorzien wij nog wel een aantal knelpunten die van invloed kunnen zijn op het proces van de jaarrekening 2016:

Aanlevering eindfactuur aanbieders jeugdhulp

Aanbieders voor jeugdhulp dienen conform contract per 31 januari 2017 een eindfactuur in te dienen. Op dat moment is de administratie van de gemeente al gesloten. Juist omdat een groot deel van de aanbieders voor jeugdhulp nog niet (volledig) aangesloten is op het berichtenverkeer heeft de gemeente de eindfactuur nodig om inzicht te verkrijgen in de totale gerealiseerde lasten voor jeugdhulp. De controle op deze eindfacturen vraagt de nodige inspanning van de gemeente. Naast een controle op juist gecontracteerd product en bijbehorend tarief dient ook een toets op het woonplaatsbeginsel uitgevoerd te worden.

Pas na deze controle kan een betrouwbare schatting gemaakt worden van de in de jaarrekening 2016 te verantwoorden posten voor jeugd en kan verrekening met de betaalde voorschotten plaatsvinden. De reeds in de concept jaarrekening opgenomen posten zullen dus naar alle waarschijnlijkheid via 'naposten' gecorrigeerd moeten worden ten behoeve van de vast te stellen jaarrekening.

Eindfacturen jeugd worden niet tijdig ingediend

De ervaring leert dat de deadline van 31 januari voor aanbieders een strakke deadline is. De aanlevering van eindfacturen over het boekjaar 2015 kwam pas eind februari 2016 op gang. Aangezien ook aanbieders inmiddels een jaar ervaring hebben, hopen wij dat de aanlevering over het jaar 2016 sneller mogelijk is. Desalniettemin wijzen wij op het risico dat een deel van de aanbieders de deadline niet gaat halen. Niet alle aanbieders zijn immers even ver in de inrichting van hun administratieve proces. Dit kan dus van invloed zijn op ons proces aangezien ook de werkzaamheden bij ons dan pas later kunnen worden uitgevoerd. Met gevolgen voor de planning intern en bij onze accountant. De afhankelijkheid van de aanbieders is bij het onderdeel jeugd daarmee groter dan bij de Wmo.

Controle van het woonplaatsbeginsel

Aan de hand van het wettelijke woonplaatsbeginsel dient vastgesteld te worden welke gemeente verantwoordelijk is voor het inzetten van de geleverde jeugdhulp. Bij elke cliënt moet daarom getoetst worden of de gemeente waar de hulp wordt aangevraagd/geboden wel de verantwoordelijke gemeente is. De controle van het woonplaatsbeginsel heeft in de afwikkeling van het jaarrekeningtraject 2015 geleid tot vertragingen bij zowel gemeenten als aanbieders. Voor de afwikkeling van het jaar 2016 zijn wij daarom voornemens om op regionaal niveau afspraken te maken voor de afhandeling van het woonplaatsbeginsel. Het streven is om door aanbieders geboden jeugdhulp te betalen en zelfstandig verrekening met de andere gemeenten uit te voeren. Aanbieders hebben hierdoor eerder duidelijkheid over de financiële afwikkeling van de door hen gefactureerde productie waardoor het risico op vertraging bij hun accountantscontrole ten aanzien van dit aspect niet meer aanwezig is.

Accountantscontrole bij aanbieders

Alle aanbieders met een regionale productie > € 100.000 moeten op grond van onze regionale protocollen per 1 maart (jeugd) of per 1 april (Wmo) een productieverantwoording indienen voorzien van een controleverklaring van hun accountant. Vorig jaar is er in dit proces veel vertraging ontstaan. Aanbieders (en hun accountants) waren niet in staat om aan deze deadlines te voldoen waardoor definitieve verantwoording bij veel aanbieders op een veel later moment heeft plaatsgevonden. Dit heeft impact gehad op de planning van ons jaarrekeningtraject 2015. Pas na ontvangst van deze (gecontroleerde)

Haarlem

2016/584002

5

verantwoordingen is aansluiting op onze administratie mogelijk en kan de omvang van de te verantwoorden last en transitoria worden bepaald. Ook dit jaar lopen gemeenten (niet alleen Haarlem) een reëel risico dat zorgaanbieders niet aan de gestelde deadlines kunnen voldoen. Daarnaast vraagt de interne (en externe) controle op de ontvangen verantwoordingen en verklaringen ook de nodige tijd. Verklaringen van aanbieders met een afwijkend oordeel kunnen namelijk gevolgen hebben voor de gemeente en zich door vertalen naar het oordeel bij onze jaarrekening. Zowel tijdigheid als inhoudelijke bevindingen kunnen van invloed zijn op ons jaarrekeningtraject.

SVB levert medio maart 2017

In 2016 heeft de verantwoording van de PGB's door de SVB (landelijk) voor veel vertraging gezorgd. Tussen SVB, Ministerie en VNG is nu een aantal afspraken gemaakt over het proces voor 2016. De opleverdatum van de verantwoordingen & controleverklaringen PGB-WMO en JW is op 15 maart 2017 vastgesteld, mits voldaan is aan de volgende voorwaarden:

- Alle gemeenten hebben uiterlijk 16 januari 2017 gereageerd op de budgetconfirmatie voor de steekproefposten van de SVB, waarbij geen sprake mag zijn van openstaande c.q. nader uit te zoeken posten.
- Alle gemeenten hebben uiterlijk 10 februari 2017 de voorschotconfirmatie bevestigd aan de SVB.
- Omdat gemeenten nog steeds behoefte kunnen hebben aan het uitvoeren van een budgetconfirmatie op al hun budgetten, zal de SVB dit faciliteren op een wijze dat gemeenten dit tijdig en gestandaardiseerd met de SVB kunnen doen.

Deze voorwaarden zijn ook naar alle gemeenten gecommuniceerd. Haarlem kan aan de voorwaarden voldoen. Wij kunnen niet inschatten of alle gemeenten hieraan kunnen voldoen, mogelijk heeft het effect op de tijdigheid van de aanlevering van de SVB als één of meerdere gemeenten in gebreke blijft.

Wij zullen zelfstandig een inschatting maken van het werkelijk bestede bedrag PGB's in 2016 en het resultaat daarvan transitorisch (nog te ontvangen; verschil tussen overgemaakt en werkelijk besteed) opnemen. Het kan nodig zijn de administratie opnieuw te openen voor de verwerking van de afrekening van de SVB.

Haarlem

2016/584002

6

Overigens is het niet de verwachting dat de controleverklaring van de SVB bruikbaar zal zijn voor de gemeente Haarlem. Het risico bestaat dat dit zich doorvertaalt als een onzekerheid van de totale PGB-last in onze jaarrekening. Interne werkzaamheden op zowel een betrouwbare verslaglegging als rechtmatige prestatielevering van de budgetten kan dit mogelijk voorkomen. Ook dit vraagt de nodige inspanning van de gemeente.

In het accountantsverslag 2015 “jaar vol verandering” op pagina 7 doet PWC het advies om voor de komende jaren de zorglevering meer te borgen. Dit kan bijvoorbeeld door in het herindicatieproces specifiek navraag te doen naar (kwaliteit van) de levering en/of door het uitvoeren van kwaliteitsonderzoeken onder uw zorgklanten. Vanwege de reële onbruikbaarheid van de controleverklaring van het SVB heeft het voor de jaarrekening 2016 geen toegevoegde waarde om aanvullende zekerheid te verkrijgen over de zorglevering. Onderzocht wordt hoe wij hier voor 2016 en de verdere toekomst mee om zullen gaan.

Tenslotte

In 2016 zijn stappen gezet om tot een tijdige aanlevering en vaststelling van de jaarrekening 2016 te komen. Deze stappen richten zich op het duurzaam verbeteren van de complexe verantwoordingsprocessen in het sociaal domein. Dit kost tijd, daarnaast blijft er een afhankelijkheid bestaan van derden (zorgaanbieders / SVB) waardoor er risico's bestaan ten aanzien van zowel de haalbaarheid van de planning van het jaarrekeningtraject als de uitkomst van het oordeel bij de jaarrekening. Er vindt constant monitoring plaats en wij houden u op de hoogte van bijzondere ontwikkelingen op dit gebied. Ook de raad zal (conform vorig jaar) via een gezamenlijke bijeenkomst met onze accountant in februari 2017 geïnformeerd worden over de laatste ontwikkelingen en risico's ten aanzien van het jaarrekeningtraject. De auditcommissie, de rekenkamercommissie en de commissie Bestuur zijn daarin eerste gesprekspartners.

Wij vertrouwen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders,

de secretaris,
J. Scholten

de burgemeester,
drs. J. Wienen